

OBRAZLOŽENJE

Gradonačelnik Grada Zagreba je 10. listopada 2017. na zelenoj površini uz ulicu Prilaz Baruna Filipovića otkrio bistu Ive Lole Ribara, istaknutoga jugoslavenskoga komunista, studenta Beogradskog univerziteta, sekretara Saveza komunističke omladine Jugoslavije i člana Centralnoga komiteta Komunističke partije Jugoslavije – Sekcije Komunističke internacionale.

Člankom 30. st. 1. Statuta Grada Zagreba propisano je da Grad Zagreb može podići spomenik povijesnim događajima i osobama od posebna značenja za Grad Zagreb i Republiku Hrvatsku, te je u st. 2. određeno da o podizanju spomenika odlučuje Gradska skupština većinom glasova svih gradskih zastupnika. Gradska skupština odlučuje i o uklanjanju spomenika (čl. 41. al. 29. te čl. 50. st. 2. Statuta). Analogno proizlazi i iz čl. 57. Odluke o komunalnom redu, koja u čl. 59. propisuje da o postavljanju skulpture, spomen-ploče i sakralnih obilježja u spomen ili sjećanje na osobu ili događaj od utjecaja na javni, kulturni, gospodarski, vjerski i politički život Republike Hrvatske, gradsko upravno tijelo nadležno za komunalne poslove donosi rješenje uz prethodnu suglasnost tijela koje imenuje Gradska skupština.

Statut Grada Zagreba u čl. 89. i 90. također nalaže gradonačelniku i gradskoj upravi da „prije realizacije određene mjere ili odlučivanja o pitanjima važnim za pojedinu gradsku četvrt”, provedu prethodno savjetovanje s mjerodavnim vijećem gradske četvrti i njegovim predsjednikom, između ostaloga, i kad je posrijedi „plan uređivanja javnih površina”. Vjerujemo kako je suvišno dokazivati da je pojmom „uređivanje javnih površina” obuhvaćeno i otkrivanje skulptura.

Gradska skupština nije donijela odluku o postavljanju spomenika članu Centralnoga komiteta KPJ – Sekcije Kominterne, Ivi Loli Ribaru, a zastupnicima u njoj nikad nije predočen dokaz da su gradonačelnik i mjerodavna tijela gradske uprave proveli bilo koji od propisanih postupaka koji su, prema jasnim i prisilnim normama spomenutih propisa, morali biti provedeni prije otkrivanja spomenika (biste).

Na istom je mjestu svojedobno bila postavljena bista Ive Lole Ribara, ali ona nije otuđena niti uništena, nego je 11. travnja 1996. Gradski zavod za zaštitu i obnovu spomenika kulture i prirode donio rješenje kojim se Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i znanost izdaje prethodna dozvola za premještanje spomen-obilježja I. Lole Ribaru u Povijesni muzej Hrvatske (danas Hrvatski povijesni muzej). U rješenju je naglašeno da je ne samo bistu, nego i postolja tog spomenika „potrebno ukloniti sa zelene površine, te potom travnjak sanirati”. Iz činjenice da se traži potpuno i trajno uklanjanje postolja, sasvim bjelodano proizlazi da se nije radilo o privremenom (kratkoročnom) premještanju ili sklanjanju biste I. Lole Ribara, nego o njezinu trajnom uklanjanju s javne površine. Rješenje u istom smislu je 12. lipnja 1996. radi provedbe donio i Gradski ured za graditeljstvo, komunalne i stambene poslove, promet i veze – Odjel za komunalne poslove, vodoprivredu i uređenje grada – Odsjek za komunalne poslove i vodoprivredu. U skladu s tim je uklonjena bista pohranjena u Hrvatski povijesni muzej, gdje se i danas nalazi, uredno inventarizirana i dostupna.

Iz navedenoga proizlazi da 10. listopada 2017. gradonačelnik Grada Zagreba nije vratio svojedobno tobože otuđenu bistu Ive Lole Ribara, nego je postavio novi spomenik (bistu), koja ni u materijalnome niti u umjetničkom smislu nije ista niti je jednakovrijedna onoj izvornoj, zakonito uklonjenoj 1996. godine. Budući da se je pritom radilo o postavljanju novog spomenika (biste), bilo je nužno provesti propisani postupak koji u konkretnom slučaju nije proveden, pa je bista otkrivena protupravno. slijedom čega je osnovan zahtjev za njezino uklanjanje.